

rane d'uns pocs decennis abans. És evident que les formes que contradiuen les lleis de la fonètica històrica són invencions de notaris a la recerca de preteses connexions amb coses tan divulgades com el nom del TAURUS».

És clar que també hi intervingué infl. de *or* i del verb *dorar* amb llurs variants *daurar* i *aur* (d'on el *daurano* de 1148 i 1278). També sembla ser secundari el contacte amb *Duran*, on la *-n* ha estat quasi sempre ferma i sembla venir del ll. DURANDUS.

És natural admetre que aquest nom, com tants compostos toponímics es vagi formar amb un apellatiu topogràfic més un NP, sigui en genitiu, sigui combinat amb *de*; com *Camp-amar*, *Camp-abadal*, *Camps-borrells* (> *Camporrells*), *Collsabadell* o els pròxims *Casamor*, *Vilajoan*, i així mateix, *Vila-d-amat*, *Vila-d-amí* etc.; el NP, quan ja era medieval, hi és tan sovint, o en majoria, d'origen germànic —*Campamar*, *Vila-robau*, *Hortmoier*, *Vilabertran*, *Vilarnau*, *Castelloli*, *Castellgalí*, *Castellfraumir*, o *Castell-d'Alareny*, *Vall-d'arió*, *Vila-d'Almània*—, no és menys lògic, doncs, que trobem per a aquest un epònim d'aquesta família.

De CAMPU ADERANI, concurrent amb CAMPU DE ADERAN, NP que tingué, ja en la base germànica, una variant ADORAN. Format amb components de les fecundes arrels ATHA- (> ADA-) i -HRAMN, que generalment es redueix a -RAN o -RAM. En les fonts germàniques ja el trobem documentat repetidament en el S. VIII, Först. 156; d'altres compostos d'ATHA- registra més de 50, en quasi tots els quals alterna la forma *Ade-* (*Ada-*) amb *Ado-* (*Atbo-* etc.): *Aduhard*, *Adoharm*, *Athulef*, *Adoland*, *Adosind*, *Athuger*, *Adogoto*, *Adogrim*, i el tan conegut *Adovacrius*, al costat d'*Adagrim*, *Adager*, *Adefons* etc.

L'evolució fonètica partí de la doble construcció amb genitiu i amb *DE*; una haploglògia conduïa llavors des de *campdaderàn* a *Campderà(n)*, amb la *e* que trobem en el nom barceloní (ja tres vegades en docs. dels Ss. XIV-XVIII), i en el gironí almenys un cop l'any 1359. D'altra banda la construcció en genitiu podia conduir a *-dorà* o bé AD'RAN > *-auran* amb la vocalització de la *D*, normal en la nostra fonètica. No descartem que el so de *θ* (grafiat *th*) que és el que tenia aqueixa arrel en germànic arcaic, i ben cert en gòtic, justifici també la grafia amb *T* de 922 a 1054, a part de la intervenció contaminadora de la pseudo-etimologia curialesca.¹

¹ Hi ha dues grosses diferències amb el cas de *Campdevànol*: grossa vila, renomada des d'antic i en un nus de comunicacions, en contrast amb un llogaret rústic i agregat, com *Campdorà*. I en aquest no hi ha pròpiament híbrid perquè *Aderan* ja era català i NP molt conegut.

CAMPELLES, CAMPILLES, CAMPELLS, CAMPELLO/CAMPILLO

Campelles és nom d'un poble a la Vall de Ribes i ho era d'un altre en el Conflent, avui desaparegut,

i *Campilles* és una partida en el terme de Toès (Confl.). Els tractarem en aquest ordre.

Campelles 1) municipi del Ripollès, pocs k. al S. de Ribes, arxiprestat de la Seu d'Urgell.

⁵ PRON. POP.: *kəmpɛjəs*, gentílic: *kəmpɛjəz* (Casacuberta, c. 1920); igual transcripció per JCor. 1932 a Mogrony (Ripollès), que anota, a més un *kal kəmpɛjəs* a Angostrina (alta Cerd.) amb nota (1958) que «a Cerdanya no hi ha *i* < *yl*, però és la pronúncia de la Vall de Ribes on és *Campelles*».

DOC. ANT. A l'acta de consagració de la Seu d'Urgell 839, hom escriu amb *Kampiliis* i a la còpia del S. XII *Campellas* (Pujol, 52); en un doc. de 968 es llegeix «villa que dicitur *Campelles*» (Alart, *Cart. Rouss.*, 27) i Sunifred en el seu testament l'any 1010 es refereix a «ipsum alodem quod abuit in Sallente et in *Campiliis*» (Baraut, *Urgellia* III, 1980, 143). En una donació efectuada l'any 1198 hom parla igualment de possessions a «Salent et in *Campeles*» (*Cart. Tavèrnoles*, p. 190.9); i en un doc. de 1309 publicat per Alart hi ha referència a una obra de fortificacions que s'havia de fer a *Campelles*: «fo adordonar que --- se fassa fortssa a *Campeles* --- a la qual tota la Val de Ribes --- done mig reredelme --- que'ls homens de *Campeles* II ayns següents donen lo reredelme entir a la dita obra» (RLR VIII, 1874, 61).

Campelles (del Conflent) 2) Referent a aquest poble, avui no existent, els autors del vol. 15 de la *Gran Geogr. Com. de Cat.*, P. Ponsich i T. Lloret ens informen que el lloc de *Campelles* amb la seva església de Sant Esteve de *Campelles*, estava situada a la muntanya a la vora de Vilafranca del Conflent i que en el S. X era a la possessió del monestir de Sant Joan de Ripoll (després de les Abadesses) i que aquest fet fou confirmat a l'abadessa Emmo (filla de Guifre el Pelós) l'any 906. Afegeixen, a més, que Cuixà hi va tenir possessions al S. X i que des del S. XI *Campelles* depenia dels senyors de Bell-lloch, poble veí (p. 174).

Tot i desaparèixer el poble mateix ha continuat el seu nom. Segons que ha anotat En Coromines durant les enquestes de 1959, *Campelles* és un important paratge, quasi del tot desert, en el gros afl. esq. de la vall de Pi, que ell travessa, pujant de Pi, poble on l'hi havien anunciat: pron. *kəmpɛjəs* cap a Mentet.

DOC. ANT. Són força abundants les referències a aquesta localitat i a la seva església. En l'esmentat document de confirmació de l'any 906 s'esmenta «ecclesia de *Campiliis*» (Ponsich, *Top.*, 127); en una butlla de 950, en la qual el Papa Agapet II, confirma els béns del Monestir de Cuixà hom posa: «in comitatum Rossilonense --- in Pino, et in *Campelias*» (Abadal, *Eixalada*, p. 177), i en una altra butlla de 968, en la qual el Papa Joan XIII renova la susdita confirmació llegim: «Et in valle Evulo, Juliolo, *Campiliis*, Flazanum ---» (id., p. 198). I en un document original de 989 tenim: «villa *Campelias* in rivo Vernedese» (RLiR xxviii, 19).

La documentació que duu Alart en l'*InvLC* és impressionant. Hi trobem els següents esments addicionals: «villar que dicunt *Campelies*» 1036; *collo Cam-*